

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
ПЖ 6060/16
21.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Александре Поповић, председника већа, судија Младена Николића и Драгољуба Јанковића, чланова већа, у парници тужиоца „SIB export – import“ ДОО Подтухор бб, Билећа, Босна и Херцеговина, Република Српска, чији је пуномоћник Драган Субашић, адвокат из Београда, против туженог „ВЕКО АД БЕОГРАД“ у стечају, Београд, чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из Београда, ради дуга, вредност предмета спора 287.342.385,00 динара, одлучујући о жалби туженог и жалби лица које је дало изјаву о мешању, АА из ... чији је пуномоћник Гордана Константиновић адвокат из Београда, изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П. Бр. 690/16 од 23.05.2016. године, исправљене решењем истог суда П. Бр. 690/16 од 06.07.2016. године, након одржане и закључене главне расправе на дан 21.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

I УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду П. Бр. 690/16 од 23.05.2016. године, исправљена решењем истог суда П. Бр. 690/16 од 06.07.2016. године.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца „SIB export – import“ ДОО Подтухор, Билећа и обавезује тужени „ВЕКО АД БЕОГРАД“ у стечају, Београд, да тужиоцу исплати износ од 101.994.987,64 динара, са законском затезном каматом почев од 26.08.2014. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

III ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА тужбени захтев тужиоца „SIB export – import“ ДОО Подтухор бб, Билећа, којим је тражио да се утврди потраживање тужиоца према туженом "ВЕКО АД БЕОГРАД" у стечају, у износу од 83.552.967,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.08.2014. године и у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 101.794.430,36 динара, са законском затезном каматом почев од 26.08.2014. године, до исплате.

IV Странке и лице које је дало изјаву о мешању, АА, снесе своје трошкове поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, у ставу I изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу од 83.552.967,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 26.08.2014. године, до исплате. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 203.789.418,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.08.2014. године, до исплате. Ставом III изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 2.060.227,00 динара, на име накнаде трошкова поступка.

Решењем о исправци истог суда П. Бр. 690/16 од 06.07.2016. године, исправљена је пресуда од 23.05.2016. године, у погледу назива странака, тако да су у решењу о исправци тачно означени.

Против наведене пресуде, побијајући је у целости, жалбу је благовремено изјавио тужени из свих разлога прописаних одредбама члана 373. ст. 1. Закона о парничном поступку, наводећи да првостепени суд није поступио по налогу Привредног апелационог суда када је укинута претходна пресуда и да је морао истовремено да одлучи о евентуалним захтевима, јер није дозвољено раздвојено одлучивање, да је тужени истицао приговор висине тужбеног захтева имајући у виду да је тужиоцу резервисано само 471.672,00 Еур, што је 72.746.926,66 динара, те преко тог износа није могло да се утврди потраживање тужиоца, нити да се обавезе на исплату. Такође, у жалби (први пут) истиче приговор застарелости, да тужилац потраживање има на основу накнаде штете, да је тужени наведену непокретност користио на основу одлуке Општинског органа Града Бањалуке који су туженог увели у посед и да тужилац у овом поступку може да има право на накнаду штете, само од дана када је тужени био несавестан, односно од уручења ревизијске одлуке суда Републике Српске. У смислу жалбених навода, указује се да првостепени суд није ценио доказе које је тужени пружио у току поступка, који се тичу начина и основа уласка у посед непокретности од стране туженог 1992. године и предложио да се жалба усвоји, а првостепена пресуда укине или преиначи.

Жалбу против првостепене пресуде благовремено је изјавила АА, која је истовремено у жалбеном року дала и изјаву о мешању, указујући у жалби да тужилац није активно легитимисан у овој правној ствари и да тек од 02.03.2016. године (пресуда ПАС Пж 1677/15 од 02.03.16.), то јест дана правноснажности пресуде (П 4053/13 од 16.03.15) о излучењу непокретности и предаје тужиоцу у посед, тужилац би имао право на накнаду за коришћење непокретности. Истакла је да је суд као основ за усвајање захтева одредио члан 219. Закона о облигационим односима, а тужилац је у поднеску од 19.05.2016. године, потраживао накнаду материјалне штете због измакле добити као последица несавесног деловања туженог.

Даље је у жалби истакнуто да тужилац није власник непокретности, да је у најбољем случају стекао само право на јачи посед у односу на туженог, на основу одлука судова БиХ које још увек нису признате, да је уговор од 10.12.1991. године ништав, да је и уговор из 2001. године на коме тужилац заснива своје право ништав, а то је Уговор о подели деоничког капитала, да је наводни оснивач тужиоца избрисан из Регистра и да је тужилац фиктивно правно лице, регистровано на основу лажних података, због чега би се дало закључити да се ради о заједничком подухвату, да се на преваран начин и од стране пристрасног и ненадлежног суда промени оснивач „Sib“ ДОО Требиње избегне ликвидација правног лица и створи привид формалног правног статуса који би омогућио тужиоцу учешће у текућој парници. У смислу жалбених навода, предложено је да се жалба усвоји и одбије тужбени захтев или одбаци тужба.

Тужилац је у смислу навода из одговора на жалбу оспорио жалбу туженог и АА и предложио да се првостепена пресуда потврди.

Привредни апелациони суд је сагласно одредби члана 383. ст. 3. и 4. Закона о парничном поступку, заказао расправу пред другостепеним судом, обзиром да је првостепена пресуда у овом спору раније била укинута, а веће другостепеног суда је нашло да је ради правилног утврђења чињеничног стања и због тога што су изостали разлози о свим битним чињеницама, пред другостепеним судом потребно поновити већ изведене доказе, отклонити недостатке у првостепеној пресуди и тиме битну повреду поступка, због изостанка разлога о битним чињеницама.

Решењем Привредног апелационог суда од 21.12.2016. године, жалба ББ од 28.06.2016. године је одбачена, јер је о захтеву тог лица за мешање у парници још раније правноснажно одлучено, те након правноснажности више није овлашћено да предузима радње у парничном поступку. Такође је одбачен и поднесак ВВ од 22.11.2016. године, из истих разлога као у односу на ББ, јер је раније правноснажно одлучено о захтеву за мешање овог лица. Захтеви за мешање оба лица су правноснажно одбијени.

Привредни апелациони суд, иако је првостепени суд решењем одбио захтев за мешање АА, на страни туженог, обзиром да је ово лице пре те одлуке, у жалбеном поступку у року за жалбу дало изјаву о мешању и у року поднело жалбу, прихватио ту парничну радњу (није могао искључити), јер је поднета у законом прописаном року, због чега је и иста позивана и узела учешћа на расправи поводом жалбе пред другостепеним судом.

У поднеску од 17.01.2017. године, АА, понавља наводе из жалбе, указује на немогућност признања страних одлука, те оспорава страначку способност тужиоца.

У поднеску од 20.02. 2017. године, тужилац се противи мешању АА, понавља наводе из првостепеног поступка, објашњава зашто је тужилац активно легитимисан, те зашто је тужени пасивно легитимисан, достављајући и нове доказе које овај суд као другостепени неће посебно ценити, јер тужилац није учинио вероватним да их сагласно члану 372. Закона о парничном поступку није могао доставити у току првостепеног поступка.

АА се изјаснила на поднесак тужиоца од 20. фебруара 2017. године, оспоравајући наводе, те указујући да се истичу нове чињенице у том поднеску.

Тужени се поднеском од 12.03.2017. године, изјаснио да поднесак тужиоца од 20.02.2017. године, оспоравајући те наводе, понављајући да тужени није несавестан, јер је у посед ступио на основу одлуке Органа локалне самоуправе Града Бања Луке.

На расправи пред другостепеним судом, која је одржана на рочиштима од 24.01.2017. године, 14.02.2017. године и 21.03.2017. године када је расправа закључена, странке и АА су у свему остали код својих навода, а тужени и АА нису имали других доказних предлога.

Тужилац је остао код предлога за допунско вештачење, као у поднеску од 20.02.2017. године, а то је допунско вештачење на околност да судски вештак раздвојено, односно опредељено се изјасни колико износе потраживања тужиоца за период од 26.01.1994. године, дана оснивања тужиоца па до 12.02.2003. године, као дана отварања стечаја и колико износи потраживање од 07.11.2001. године, дан закључења Уговора о подели деоничког капитала, па до 12.02.2003. године, као дана отварања стечаја над туженим. Наведени доказни предлог тужиоца за допунско вештачење веће другостепеног суда је одбило, јер у списима постоји налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке који по оцени већа садржи све битне чињенице на основу којих се рачунским операцијама може утврдити висина потраживања.

Привредни апелациони суд је на расправи у доказном поступку прочитао све доказе у списима без посебног појединачног набрајања уз сагласност парничних странака и АА, те испитујући правилност побијане пресуде, на основу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, ценећи све изведене доказе сагласно одредбама члана 7. и 8. Закона о парничном поступку, је након одржане и закључене главне расправе одлучио као у изреци из следећих разлога:

Према стању у списима, тужилац према туженом, коначно одређеним тужбеним захтевом тражи, и то примарним захтевом, утврђење потраживања тужиоца од 83.532.967,00 динара са припадајућом затезном каматом, те тражи обавезивање туженог на исплату износа од 203.789.418,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, поставља и евентуални захтев, само га одређује у конвертибилним маркама, сагласно налазу и мишљењу вештака, поставља још један евентуални захтев да се утврди потраживање тужиоца према туженом у укупном износу од 287.342.385,00 динара, са припадајућом каматом и још један захтев који такође поставља као утврђујући, али у конвертибилним маркама, сагласно налазу и мишљењу вештака. Захтев тужиоца се односи на накнаду коју потражује према туженом из разлога јер је од стране туженог био лишен коришћења непокретности – „Робне куће“ у Бања Луци у периоду 01.06.1992. године, до 26.12.2013. године. Висину је определио сагласно налазу и мишљењу судског вештака.

Према разлозима које првостепени суд даје у побијаној пресуди, није спорно да је тужени 01.06.1992. године, ушао у посед „Робе куће“ у Бања Луци, Господска бр. 16, да је из поседа тог објекта изашао услед предаје „Робне куће“ тужиоцу дана 26.12.2013. године.

Првостепени суд утврђује, због навода туженог да тужилац не постоји јер је једини његов оснивач ликвидан, да из приложене пресуде Основног суда у Требињу 95 ОП 034089 14 П од 12.12.2014. године, која је правноснажна је утврђено да су по основу Уговора о подели деоничног капитала од 07.11.2011. године, који су закључили ДД „SIB export – import“ Сарајево и "Sib" export-import Требиње овде тужилац, сва оснивачка права пренета на овде тужиоца, те је утврђено да се као оснивачи тужиоца имају уписати ГГ и ДД са 50 % оснивачког капитала, због чега тужилац егзистира и даље као правни субјект и може бити странка у овој парници.

Првостепени суд даље из Уговора о преносу права располагања уз накнаду од 10.12.1991. године, који су закључили тужени и ДД „SIB export – import“ из Сарајева, утврђује да је „Веко“ пренео на „SIB“ право располагања три пословна простора од којих је један „Робна кућа“ у Бања Луци у ул. Веселина Маслеше, површине 658 м², уз накнаду од 20.900.000,00 динара, са роком плаћања 31.12.1991. године, те из садржине докумената Службе друштвеног књиговодства, утврђује да је "SIB" у периоду од 26.11.1991. године и 21.01.1992. године, платио укупан износ од 34.400.000,00 динара.

Даље првостепени суд утврђује да је ДД "SIB" Сарајево забрањено обављање трговинске делатности почев од 17.02.1992. године, те да је донет закључак о дозволи извршења решења печачењем улазних врата пословног објекта у Бања Луци, Веселина Маслеше 16, дана 16.03.1992. године.

Из Записника Општинског секретаријата за инспекцијске послове Бања Лука, од 01.06.1992. године, утврђено је да се тужени обратио Општинском секретаријату и обавестио да би од 01.06.2002. године, отпочео са радом у „Робној кући“ Бања Лука, због чега би требало скинути печат са објекта и почети са радом.

Из Уговора о подели деоничног капитала од 07.11.2001. године, који су закључили ПД "SIB export - import" Сарајево и ДД "SIB export - import" Требиње, утврђено је да је тужиоцу припао капитал „Робне куће“ у Бања Луци, ул. Веселина

Маслеше 16, укупне површине од 658 м², која је стечена по основу Уговора о преносу права располагања, уз накнаду од 10.12.1991. године.

Решењем првостепеног суда од 23.04.2009. године, под бројем Ст. Бр. 1835/96 тужилац је упућен да тражи утврђење потраживања које је оспорено закључком од 12.02.2009. године, пошто нема места да о истом одлучи арбитражно веће, а у изреци решења се не наводи на који износ потраживање се односи.

Према Записнику о примо – предаји, тужени је тужиоцу вратио простор 26.12.2013. године.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, те изјашњења вештака утврђена је висина потраживања при чему је првостепени суд прихватио налаз и мишљење, посебно у делу где је вештак објаснио како је дошао до висине закупнине по м², ценећи при томе целокупан објекат који чине: подрум, приземље, први спрат и поткровље, због чега је умањена висина закупнине по м² за објекат у целини.

Из решења Ст. Бр. 1835/96 од 19.03.2009. године, утврђено је да је одобрена главна деоба стечајног дужника, при чему се види да је тужилац изјавио приговор на нацрт за главну деобу, да је тај приговор прихватио стечајни управник као основан, па су резервисана средства у износу од 221.123.300,00 динара.

Првостепени суд закључује да је право располагања „Робном кућом“ у Бања Луци, у ул. Веселина Маслеше бр. 16, на основу Уговора од 10.12.1991. године, прешло са туженог на правног претходника тужиоца, да је у посед те „Робне куће“ 01.06.2002. године, ступио тужени, а остао у поседу до 26.12.2013. године, када је државину поновно стекао тужилац.

Према налажењу првостепеног суда, Уговор о преносу права располагања уз накнаду од 10.12.1991. године, је пуноважан и нема ништавости из члана 103. Закона о облигационим односима, а није раскинут већ је у целости извршен.

Како у спорном периоду није био закључен било какав уговор на основу ког би тужени користио спорну непокретност, а није плаћао било какву накнаду, иако му је одлуком органа омогућено да простор користи, то не значи да се простор који спада у имовину тужиоца могао без накнаде користити преко 20 година, па првостепени суд применом члана 219. Закона о облигационим односима, усваја тужбени захтев да тужени тужиоцу накнади корист коју је имао од употребе ствари. Корист коју је тужени имао одговара закупнини, тј. висини закупнине коју је тужилац могао наплатити у спорном периоду, што је утврђено налазом и мишљењем вештака.

Како је спорна непокретност коришћена пре и после стечаја, а стечај је над туженим отворен 12.02.2003. године, то значи да потраживање настало у периоду пре отварања стечаја, представља потраживање које се обавезно пријављује и у случају оспоравања се утврђује, што значи да се може поставити само утврђујући захтев, а с друге стране потраживање настало током стечајног поступка од 13.02.2013. године, до 26.12.2013. године, представља обавезу стечајне масе и на исто се не примењују правила о пријави потраживања и равномерном намирењу стечајних поверилаца, већ то потраживање поверилац намирује као да дужник није у стечају, због чега се може истаћи обавезујући тужбени захтев.

Првостепени суд, усвајајући као основан примарни захтев, није одлучивао о осталим постављеним захтевима који су означени као евентуални.

Основано у жалби тужени указује да првостепени суд није ценио све наводе и доказе које је тужени доставио у првостепеном поступку, а који се докази и наводи по оцени другостепеног суда пре свега односе на савесност овде туженог.

У том смислу, чињенично стање је остало непотпуно утврђено, а изостали су разлози о битним чињеницама, што даље представља разлог, да Привредни апелациони суд, на расправи пред другостепеним судом поново изведе све доказе који су већ

изведени пред првостепеним судом што је и учињено, да изведе доказ читањем пресуде Привредног суда у Београду П. Бр. 4053/13 од 16.03.2015. године, која је потврђена пресудом Привредног апелационог суда ПЖ 1677/15 од 02.03.2016. године, што није било спорно међу странкама, пресуде Основног суда у Бања Луци, 11 71 Ps 002084 06 Ps од 27.04.2008. године, пресуде Окружног суда у Бања Луци, бр. 71 0 Ps 002084 08 Пж од 14.10.2008. године, пресуде Врховног суда Републике Српске, бр. 57 0 Ps 002084 12 Рев. 2 од 17.05.2013. године, решења о регистрацији Окружног привредног суда у Требињу од 24.03.2015. године, те да даље сагласно члану 7. и 8. Закона о парничном поступку, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупне расправе пред првостепеним судом, утврди следеће чињенично стање:

Из решења о регистрацији Окружног привредног суда у Требињу од 24.03.2015. године, на који се позива и АА, лице које је дало изјаву о мешању, утврђено је да овде тужилац егзистира као привредни субјект и као правно лице и да послује под именом "SIB export - import" ДОО са седиштем у Билећи. У том смислу, није реч о фиктивном правном лицу, него о правном лицу које постоји и може бити странка у поступку.

При наведеном и Босна и Херцеговина и Србија су потписнице Хашке конвенције из 1962. године о укидању потребе легализације страних јавних исправа (члан 1), а закључиле су билетарни уговор, Уговор између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине ("*Сл. лист СЦГ*" *међународни уговори бр. 6/2005*) према коме, по члановима 21 и 22 јавне исправе које је саставио или издао суд или други надлежни орган једне државе уговорнице и које су снабдевене потписом и службеним печатом није потребно даље оверавати ради употребе пред органима друге државе уговорнице. Исто тако, није потребна ни даља овера приватних исправа ако је ове оверио суд или други надлежни орган, а јавне исправе издате од надлежних органа једне државе уговорнице имају пред органима друге државе уговорнице исту доказну снагу као и домаће јавне исправе исправе.

Уговором о преносу права располагања уз накнаду од 10.12.1991. године, овде тужени је ДД "SIB export - import" из Сарајева, пренео право је располагања и на непокретности „Робна кућа“ у Бања Луци, у ул. Веселина Маслеше бр. 16, површине 658 м² уз накнаду, која накнада – цена је у целости исплаћена, што је утврђено из садржине докумената Службе друштвеног књиговодства од 19.04.1994. године.

Тужилац је након закључења уговора био уведен у посед непокретности, али је од надлежног органа Града Бања Луке депоседиран и простор је запечаћен, да би потом надлежни орган Града Бања Луке, увео у посед овде туженог који је од 01.06.1992. године, до 26.12.2013. године, користио тај простор. При наведеном, у односу на право тужиоца је без утицаја, што је тужени у једном периоду правном лицу које је основао, а то је ДОО „В Стил“ Бања Лука, омогућио коришћење тог простора.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да закупнина за предметни пословни простор „Робну кућу“ у Бања Луци, која је површине 658 м², по 1 м² за период од 01.10.2003. године до 01.01.2005. године, износи 35 конвертибилних марака, а да за преостали период од 01.01.2005. године до закључно са 26.12.2013. године износи 40 конвертибилних марака по м². Даље је утврђено из налаза и мишљења да 1 конвертибилна марка износи у време давања и налаза мишљења вештака 58,604 динара.

Из садржине решења Ст. Бр. 1835/96 првостепеног суда од 19.03.2009. године, утврђено је да су по тужби тужиоца резервисана средства у износу од 221.123.300,00 динара.

Пресудом Основног суда у Бања Луци, 11 71 Ps 002084 06 Ps од 27.04.2008. године, обавезан је овде тужени да тужиоцу (и овде тужилац), преда у посед пословни

простор у Бања Луци, у ул. Веселина Маслеше бр. 16, површине 658 m², па се даље из те пресуде се утврђује да је овде тужени најкасније 01.10.2003. године, позван од стране овде тужиоца да му преда на даље коришћење предметну непокретност.

Из пресуде Окружног суда у Бања Луци, бр. 71 0 Ps 002084 08 Пж од 14.10.2008. године, утврђено је да је жалба туженог усвојена, првостепена пресуда преиначена и одбијен у целости тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени да му преда у посед Пословни простор у Бања Луци, у ул. Веселина Маслеше бр. 16, површине 658 m². Даље је утврђено, из пресуде Врховног суда Републике Српске, бр. 57 0 Ps 002084 12 Рев. 2 од 17.05.2013. године, да је ревизија усвојена, преиначена пресуда Окружног суда у Бања Луци, од 14.10.2008. године, жалба туженог одбијена и потврђена пресуда Основног суда у Бања Луци од 27.04.2008. године.

Надаље, из пресуде Привредног суда у Београду П. Бр. 4053/13 од 16.03.2015. године, утврђено је да је ставом II изреке, утврђено излучно право тужиоца и издвојен из стечајне масе туженог пословни простор у Бања Луци, ул. Господска бр. 16, раније Веселина Маслеше 16, Република Српска, површине 658 m², који пословни простор „Веко“ изграђен је на кат. парц. бр. КЧ бр. 3688 – кућа и зграда уписани у Пл. 2807/42 Бања Лука и утврђено да тај пословни простор не чини стечајну масу туженог. Наведена пресуда потврђена је пресудом Привредног апелационог суда ПЖ 1677/15 од 02.03.2006. године, а што је утврђено увидом у програм „Mega libra“ - ток предмета Привредних судова за Привредни апелациони суд и што није било спорно међу странкама.

Суд у одлучивању у парничном поступку није везан правним основом који тужилац истиче, али је везан чињеничним наводима, те како се у току расправе пред првостепеним судом тужилац у поднеску од 19.05.2016. године, чињенично изјаснио " да тужилац не потражује новчану накнаду по основу закупа, већ накнаду материјалне штете због измакле добити као последице несавесног деловања туженог, а своју незакониту државину задржао је све до 26.12.2013. године", то, сходно члану 384 став 5 у вези члана 372 став 1 Закона о парничном поступку нису прихваћени нови чињенични наводи које је тужилац износио у току расправе пред другостепеним судом, да накнаду тражи по основу употребе туђе ствари сагласно члану 219. Закона о облигационим односима. У супротном, странка која је изјавила жалбу била би стављења у процесно неповољнији положај, а то не би било у складу са начелом из члана 2 став 1 Закона о парничном поступку, према ком странке имају право на закониту, једнаку и правичну заштиту својих права.

Насупрот наводима лица које је дало изјаву о мешању, АА, испуњени су услови за признање пресуде Врховног суда Републике Српске, при чему се о том признању одлучује као о претходном питању са дејство само за овај поступак. Наиме, како је већ истакнуто, Босна и Херцеговина и Србија су закључиле Уговор о правној помоћи у грађевинским и кривичним стварима, (потврђен законом "Сл. лист СЦГ" међународни уговори бр. 6/2005) у коме су у одредбама од члана 26 до 31 регулисана питања везана за признање и извршење судских и арбитражних одлука.

Према члану 27. тог Закона о потврђивању Уговора, судске одлуке из члана 26. признају се и извршавају ако су испуњени следећи услови:

- да је одлука правноснажна и извршна по Закону државе уговорнице, на чијој је територији донесена,
- да по Закону државе уговорнице које се признање, односно извршење тражи доношење одлуке у тој правној ствари, није у искључивој надлежности домаћег суда или другог органа,
- да странка која није учествовала у поступку за коју је судска одлука донесена била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку,

- односно у случају процесне неспособности била правилно заступана према Закону државе уговорнице на чијој је територији одлука донесена,
- да између истих странака у истој ствари на територији државе у којој се признаје, односно извршење тражи, није од суда раније већ донесена правноснажна одлука или призната нека друга страна одлука,
  - да између истих странака у истој ствари није покренут поступак пред судом оне државе уговорнице у којој се тражи признање, односно извршење поступка у коме је одлука чије се признање тражи била донесена и да признање, односно извршење није у супротности са јавним поретком државе уговорнице у којој се признање тражи.

Како је у овом случају приложена пресуда Врховног суда Републике Српске, овај суд налази да су испуњени услови за признање из члана 27. обзиром да је реч о одлуци највишег суда Републике Српске, чиме је та одлука правноснажна и не може се побијати правним лековима, међу странкама је неспорно да је та одлука донета, при чему је тужени био уредно заступан у том поступку.

Осим наведеног, реч је о правној ствари за коју је за доношење одлуке био надлежан суд Републике Српске, јер се односи на непокретност која се налази у Бања Луци, а поводом исте ствари није раније донета правноснажна одлука или призната нека друга страна судска одлука између истих странака. Признање, надаље није у супротности са јавним поретком Републике Србије.

Имајући горе наведено у виду, полазећи и од одредбе члана 101. ст. 4. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, ако о признању стране одлуке није донесено посебно решење, сваки суд може о признању те одлуке решавати у поступку као о претходном питању, али само са дејством за тај поступак.

Стога, Привредни апелациони суд налази да су испуњени услови за признање одлуке Врховног суда Републике Српске и о том признању решено је као о претходном питању са дејством за овај поступак.

Привредни апелациони суд даље налази следеће:

Пресудом Врховног суда Републике Српске је одлучено у овом случају о јачем праву државине у спору овде тужиоца и туженог у односу на предметну непокретност у Бања Луци. Том пресудом је наложено овде туженом да предметну непокретност испразни од лица и ствари и преда тужиоцу. Овај суд, не може испитивати правилност одлуке Врховног суда Републике Српске, нити правилност образложења, него само услове за признање те пресуде и то због њеног дејства у овом поступку, што је и учињено. О признању се у овом поступку и за потребе овог спора решава као о претходном питању.

При горе наведеном, имајући у виду да овде тужилац има јаче право државине, те да је и правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П. Бр. 4053/13 од 16.03.2015. године, по тужби овде тужиоца против овде туженог, усвојен захтев тужиоца и излучена из стечајне масе туженог предметна непокретност, те утврђено да не улази у стечајну масу туженог, то и наведена одлука везује овај суд својом правноснажношћу, а обзиром да је донета између овде парничних странака делује и међу њима.

Тужилац је лице које има јаче право државине од овде туженог у односу на спорну непокретност и та непокретност не улази у стечајну масу туженог.

Обзиром да је тужилац поднео тужбу пред Основним судом у Бања Луци, (који спор је коначно решен пресудом Врховног суда Републике Српске), при чему је тужени неспорно 2003. године, пред Основним судом у Бања Луци, позван да испразни предметну непокретност и преда је тужиоцу, јер из пресуде Основног суда у Бања Луци произилази да је дана 25.09.2003. године била донета пресуда на основу

признања, то је тужени најкасније од 01.10.2003. године, био несавестан држалац предметне непокретности. На овај начин је од тада онемогућио тужиоца у коришћењу у поседу непокретности, а тиме и спречио у остварењу користи коју је по редовном току ствари могао остварити у виду закупнине која је утврђена налазом вештака. Наиме, остварење права на накнаду штете у виду измакле заснива се на реалној претпоставци да би се добит остварила да није било радње штетника. Постојање реалне претпоставке доказује се чињеницама које упућују на објективан закључак да је остварење користи према редовном току ствари у конкретним околностима било могуће. Лице које издаје у закуп непокретност не мора бити власник те непокретности и у конкретном случају тужилац је, да га тужени у спорном периоду није онемогућио да дође у посед непокретности, према редовном току ствари у том периоду могао остварити корист у висини закупнине коју је у налазу и мишљењу определио судски вештак.

Међутим, имајући у виду да је надлежни Окружни суд Републике Српске, преиначио првостепену пресуду Основног суда у Бања Луци, којом је био усвојен тужбени захтев овде тужиоца за иселење туженог, те у целости одбио тужбени захтев овде тужиоца, то је овде тужени најкасније од 01.11.2008. године, био савестан држалац предметне непокретности, јер је поуздајући се и основном правноснажне пресуде надлежног Окружног суда, држао ту непокретности и то је трајало све до доношења ревизијске одлуке Врховног суда Републике Српске, а најкасније до 01.06.2013. године.

Дакле, у периоду од 01.11.2008. године до 01.06.2013. године, тужени је био савестан држалац и није одговоран за накнаду штете тужиоцу за тај период, јер је основном правноснажне пресуде држао непокретност.

Међутим, од 01.06.2013. године па до предаје предметне непокретности у државину тужиоцу, тужени је био несавестан и за тај период је одговоран за накнаду штете тужиоцу, јер му је онемогућио право коришћења и посед те непокретности и тиме спречио да тужилац по редовном току ствари, оствари добит издавањем непокретности у закуп.

Имајући у виду да према налазу и мишљењу вештака, за период од 01.10.2003. године до 01.01.2005. године, закупнина по 1м² износи 35 конвертибилних марака за предметни простор, а једна конвертибилна марка је у то време када је вештак давао налаз износила 58,604 динара, то произилази да је закупнина по 1м² 2.051,14 динара, што за 658 м² даје месечно 1.349.650,12 динара, а за предметних 15 месеци од 01.10.2003. до 01.01.2005. године, износи 20.244.751,80 динара.

Даље, за период од 01.01.2005. године до 01.11.2008. године, закупнина по 1 м², сагласно налазу и мишљењу вештака, износи 40 конвертибилних марака, а што на вредност конвертибилне марке од 58,604 динара по м² износи 2.344,16 динара, помножено са 658 м² је износ од 1.542.457,28 динара месечно, а за период од 46 месеци од 01.01.2005. године до 01.11.2008. године, то је укупно 70.953.034,88 динар, те даље, за период од 7 месеци од 01.06.2013. године, закључно са децембром 2013. године, износи 10.797.200,96 динара.

Дакле, укупно основано потраживање тужиоца на име накнаде штете у виду измакле добити износи 101.994.987,64 динара, са припадајућом затезном каматом почев од давања налаза и мишљења судског вештака. Ово из разлога, јер парничне странке висину коју је у налазу и мишљењу определио по м² судски вештак, након изјашњења вештака нису оспориле до закључења расправе пред првостепеним и другостепеним судом.

Имајући све горе наведено у виду, те да тужилац о чијем праву на државину предметне непокретности је одлучено правноснажним судским одлукама, своје право у

овом спору заснива и на тим одлукама, то је за одлучивање у овој правној ствари, без утицаја правна ваљаност уговора о преносу права располагања из 1991. године и уговора о подели деоничког капитала из 2001. године, због чега наведено не представља претходно питање за одлучивање о захтеву тужиоца, те овај суд није ни решавао као претходно питање да ли су наведени уговори ништави.

Закон о облигационим односима Републике Српске (Закон о облигационим односима „Сл. лист СФРЈ“ 29/78, 39/85, 57/89 и "Службени гласник РС" бр. 17/93, 3/96, 39/03, 74/04), као пропис државе у којој је штета наступила, садржи идентичне одредбе као и Закон о облигационим односима, који се примењује у Републици Србији.

Према члану 155. тог закона штета је умањене нечије имовине (обична штета) и спречавање њезина повећања (измакла корист) и наношење другом физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета)

Према одредби члана 158. кривица постоји када је штетник проузроковао штету намјерно или непажњом.

Према одредби члана 189. ст. 1. оштећеник има право како на накнаду обичне штете тако и на накнаду измакле користи, према ставу 2. висина накнаде штете одређује се према цијенама у време доношења судске одлуке изузев случаја кад закон наређује што друго, а према ставу 3. при оцјени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење је спријечено штетниковом радњом или пропуштањем.

У конкретном случају, имајући у виду утврђено чињенично стање, те полазећи од напред наведених материјално – правних одредби, штета у виду измакле користи коју је потражује тужилац проузрокована је понашањем туженог, који је иако позван од стране тужиоца да му се преда непокретност, исту задржао у свом поседу у периоду од 01.10.2003. године до 01.11.2008. године, чиме је спречио тужиоца да оствари добит у том периоду у висини која је утврђена налазом вештака, а штета се из истих разлога, који су већ наведени односи и на период од 01.06.2013. године до 26.12.2013. године, када је тек непокретност предао тужиоцу у посед.

Обзиром да се сагласно члану 372 став 2 Закона о парничном поступку у жалби не могу истицати материјално правни приговори, а тужени први пут у жалби истиче приговор застарелости, то у овом случају не може успешно чинити ни приликом расправе заказане пред другостепеним судом поводом жалабе. У супротном одреба члана 372 став 2 Закона о парничном поступку, изгубила би свој значај.

Из наведених разлога, применом цитираних одредби Закона о облигационим односима Републике Српске, који се, сагласно члану 28 став 1 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља има применити у овом случају, одлучено је као у ставу II изреке.

Имајући у виду горе утврђено чињенично стање, те да је према налажењу овог суда тужени био савестан држалац у периоду од 01.11.2008. године до 01.06.2013. године, и да је своју државину заснивао на правноснажној одлуци надлежног суда Републике Српске, то није одговоран за накнаду штете за тај период који потражује тужилац. Такође, пре горе назначеног периода, а то је до 01.10.2003. године, тужилац основано не може захтевати од туженог накнаду штете, јер је тужени био савестан у државини и коришћењу предметне непокретности, обзиром да је тужени у државину предметне непокретности уведен од стране надлежног органа Града Бања Луке, те би за штету у том периоду евентуално могао бити одговоран Град Бања Лука, а не овде тужени.

Полазећи од горе наведеног, одлучено је као у ставу III изреке.

Насупрот жалбеним наводима туженог, као и АА, лица које је дало изјаву о мешању, обзиром да је стечај над туженим неспорно отворен дана 13.02.2003. године, а потраживање на име накнаде штете за које је овде усвојен тужбени захтев тужиоца се односи на период после отварања стечајног поступка, то је потраживање овде тужиоца настало и доспело након отварања стечајног повериоца и то потраживање тужилац не намирује као стечајни поверилац и није у обавези да га пријављује и то потраживање пада на терет стечајне масе, због чега је дозвољен обавезујући захтев према овде туженом.

Тачно је да је тужилац преиначавао тужбу, у овом спору, али то је учињено из истог чињенично – правног основа, првостепени суд је то преиначење правилно дозволио и тужени се таквом преиначењу није могао основано противити.

Супротно наводима из жалбе, када је првостепени суд одлучио о примарном захтеву, усвајајући га у целости није био дужан да одлучује о евентуалним захтевима.

Овај суд је, укидајући првостепену пресуду и одлучујући о захтеву странака, односно тужиоца, имао у виду да је тужилац поставио примарни и више евентуалних захтева, али је одлучио само о примарном захтеву налазећи да се постављени захтеви не искључују и да је реч о истом захтеву за исплату новчаног потраживања, а да је захтев изражен само у различитој валути, тј. у динарима, односно конвертибилним маркама. Из наведеног разлога, овај суд делимично усвајајући и одбијајући примарни захтев, није одлучивао о евентуалним захтевима тужиоца, при чему је одбијајући тужбени захтев тужиоца за износ од 101.794.430,36 динара, а који се износ односи на период после отварања стечаја, одбијањем захтева за исплату одлучено и о захтеву за утврђење потраживања тужиоца у том износу, а одлучено је и захтеву за утврђење потраживања у износу од 83.552.967,00 динара.

Имајући у виду висину опредељеног захтева тужиоца, те висину са којом је тужилац успео у овом спору, а то је делимичан успех у спору, Привредни апелациони суд налази да сагласно одредби члана 153. ст. 2. обзиром на сразмерни постигнути успех свака од страна сноси своје трошкове поступка, као и АА.

Из свих наведених разлога, применом одредбе члана 387. ст. 1. тач. 6. у вези са одредбом члана 394. тач. 1. Закона о парничном поступку, те на основу одредбе члана 165. истог Закона, одлучено је као у изреци.

МН/ББ

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Александра Поповић, с.р.**

За тачност отправка